

Jordemoderuddannelsen

Aalborg

EKSTERN PRØVE

FARMAKOLOGI

J07S

D. 14. november 2008 kl. 9.00 – 12.00

DEL I - ingen hjælpemidler tilladt

Varighed 2 timer

(65 point kan opnås)

1. Beskriv de 3 faser som farmakokinetikken omhandler (9 point)

2. Hvad forstås ved biotilgængelighed? (3 point)

3. Lægemidler og graviditet (12 point)
 - a. Hvilke forhold skal afvejes overfor hinanden, når en gravid skal behandles med lægemidler?
 - b. Beskriv de faktorer der spiller en rolle for lægemiddelpåvirkning af fostret?

4. Graviditet og hypertension (3 point)
 - a. Nævn navnene (præparatnavn eller indholdsstof) på de to lægemidler som er 1. valgspræparater til behandling af hypertension hos gravide
 - b. Nævn navnet på en lægemiddelgruppe som er kontraindiceret til behandling af hypertension hos gravide

5. Nævn to eksempler på lægemidler (præparatnavn og/eller indholdsstof) der bruges som tokolytika (vehæmmende) ved truende for tidlig fødsel og beskriv deres virkningsmekanisme (6 point)

6. En gravid, der i forbindelse med fødslen har fået pethidin mod fødselssmerter, føder tidligere end forventet og barnet er ved fødslen tydeligt medikamentelt påvirket.
- Beskriv de vigtigste symptomer som pethidinbehandling af moderen kan give hos det nyfødte barn
 - Nævn navnet (præparatnavn og/eller indholdsstof) på det lægemiddel, som kan anvendes til behandling af det pethidinpåvirkede barn og beskriv dets virkningsmekanisme.
 - Hvad er det vigtigt at være opmærksom på i forbindelse med brugen af dette lægemiddel til behandling af opioidforgiftning?
- (8 point)

7. Alle gravide anbefales et tilskud af jern fra 10. graviditetsuge
- Hvilke bivirkninger kan ses ved indtagelse af jerntilskud?
 - Hvilke anbefalinger er der i forhold til hvordan dette tilskud skal tages og hvad er begrundelserne for disse anbefalinger?
- (8 point)

8. Mona er gravid i 35. graviditetsuge. Hun er meget generet af lændesmerter og spørger dig derfor om hun må tage Ibuprofen® (et NSAID).
- Hvad svarer du hende? Begrund svaret
 - Hvilke lægemidler mod smerter vil du anbefale Mona?
- (8 point)

9. Beskriv virkningsmekanismen for syntocinon®/oxytocin samt indikationerne for lægemidlet
- (8 point)

DEL II – lægemiddelkataloget og lommeregner må anvendes

Varighed 1 time

(35 point kan opnås)

Opgave 1

En gravid kvinde indlægges akut på mistanke om galdestensanfald. Hun ordineres p.g.a. stærke smerter inj. Morfin 10 mg i.v.. Morfin fås som injektionsvæske med styrken 20 mg/ml.

- a. Hvor mange ml af injektionsvæsken skal patienten have?

Patienten får ved en fejl indgivet 5 ml morfin injektionsvæske (20 mg/ml)

- b. Hvor mange mg morfin har patienten fået?

(6 point)

Opgave 2

En gravid indlægges på svangreafdelingen p.g.a. hyperemesis. Trods kostomlægninger, akupunktur og tilskud af pyridoxin (vitamin B₆) fortsætter kvinden med at tabe sig. Hvilke 2 hovedgrupper af antiemetika er førstevalgspræparater til behandling af kvalme og opkastning i graviditeten?

(3 point)

Opgave 3

Mette er gravid i 3. trimester og meget plaget af gastrooesophageal reflux. Hun har derfor været på apoteket og købt Gaviscon®. På apoteket sagde de god for at medicinen kunne tages i forbindelse med graviditet. Mette har det alligevel ikke helt godt med at tage medicinen og spørger derfor dig om hvordan lægemidlet virker og om det nu også er sikkert at bruge i forbindelse med hendes graviditet.

- a. Hvad svarer du hende?
- b. Hvilke andre hovedgrupper af lægemidler kan anvendes til behandling af refluks sygdom og hvad er deres virkningsmekanisme?
- c. Hvilke af lægemidlerne fra spørgsmål b) kan anvendes af gravide?

(12 point)

Opgave 4

En gravid lider af obstipation og spørger dig hvordan hun kan behandle tilstanden

- a. Hvad er den primære (non-farmakologiske) behandling af kronisk obstipation?
- b. Hvilken hovedgruppe af laksantia foretrækkes til behandling af kronisk obstipation i graviditeten?
- c. Nævn 2 eksempler på lægemidler, der hører til denne hovedgruppe og beskriv deres virkningsmekanisme
- d. Hvilken hovedgruppe af laksantia er mindre velegnet til behandling af kronisk obstipation i graviditeten. Begrund svaret

(14 point)